

Stockholm den 4 januari 2017

Till
Stadsbyggnadskontoret
Fleminggatan 4
104 20 Stockholm

stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

Förslag till ny översiktsplan för Stockholms stad, dnr 2015-10143

Hammarby Sjöstads Företagsgrupp är en medlemsorganisation som består av ca 130-tal företag som tillsammans representerar mer än 1500 arbetsplatser. Vår främsta uppgift är att verka, för att Hammarby Sjöstad blir en ännu bättre plats för företag, företagande och företagsamhet. Stockholm växer och Hammarby Sjöstad är en naturlig del av den utvecklingen. Både bostäder och ett dynamiskt näringsliv behövs för att skapa tillväxt och ett expansivt Hammarby Sjöstad.

Företagsgruppens ställningstagande nedan avgränsas i huvudsak till planens inriktning som berör näringslivet generellt och företagande i synnerhet.

Företagsgruppens synpunkter på översiktsplanen

Övergripande synpunkter

Vi ser positivt på att staden har angivit en tydligare inriktning och utveckling för sina företagsområden (*läs verksamhetsområden*) uppdelat i renodlade verksamhetsområden och blandstäder. Det är även positivt att staden pekar ut digitaliseringen som en stark förändringsfaktor i samhället och att staden lyfter fram det som sammanfattas i begreppet cirkulär ekonomi i stadsplaneringen.

Vi anser däremot att översiktsplanens planeringsinriktningar för näringsliv och kompetensförsörjning generellt behöver konkretiseras och kompletteras för att fungera som stöd för planering. Översiktsplanen bör också kompletteras med ett tydligare regionalt perspektiv gällande företagande och infrastruktur.

Näringsliv och kompetensförsörjning

Stockholmsregionen står idag mitt i ett mycket intensivt stadsbyggnadsskede, fullt jämförbart med 1960-talets stora stadsomvandling. 140 000 nya bostäder ska byggas.

Stadens invånare förväntas öka med 50 % till 1,3 miljoner år 2040. Det betyder i stort sett en kraftig ökning av antalet bostäder. 50 % fler transporter av varor i staden. 50 % fler arbetsplatser skall skapas.

Stadstillväxt är mao inte synonymt med endast bostäder, utan det är lika viktigt med förutsättningar för nya arbetsplatser och företagande. Industrier och företagande måste få ta mark i anspråk.

Det är bra att man i översiktsplanen lyfter fram näringslivets behov av lokaler, markanvändning, arbetskraft och kompetensförsörjning. Vi upplever dock att nuvarande planeringsinriktningar, så som de ser ut nu, för näringslivet är mer kopplat till företag inom handel och service som uppstår i anslutning till bostadsbyggandet. Vi ser gärna att staden i planeringsinriktningarna lyfter fram behoven för industriverksamhet och tillverkande företag.

Synpunkter på näringsliv och kompetensförsörjning

Vi har svårt att se att planeringsinriktningarna för näringsliv och kompetensförsörjning, så som de ser ut nu, kan fungera som vägledning för att få fler företagande och arbetsplatser till stadsdelarna i Söderort. Ökad vägledning och konkretisering för medelstora och större företag, industriverksamhet etc som verkar på nationell/internationell marknad behövs för genomförande. Vi saknar resonemang från staden i planförslaget om markanvändning för att kunna möta ett växande behov gällande företagsexpansion och företagsetableringar.

Önskvärt vore att komplettera planen med utvecklingstendenserna i såväl det nationella som i det internationella perspektivet, då Stockholm är motor i Svensk ekonomi och en del av den globala utvecklingen. Därtill anser vi att översiktsplanen saknar beskrivning kring hur stadens tänkta näringslivsutveckling förhåller sig till grannkommunerna och regionens utveckling i stort.

Här bör planen kompletteras med fördjupad analys av stadens behov av olika näringar, företagens behov, kommande markanvändning för företagsetableringar och innebörden av en arbetsmarknad i förändring. Hit hör inte minst konsekvenserna av olika tekniksprång som digitalisering etc. som kommer att påverka näringslivet och utmana stadens samhällsmodell.

För bättre vägledning anser vi att "Näringsliv och kompetensförsörjning" lyfts ur kapitlet om "Allmänna intressen" och ges ett eget utrymme. En tydlig färdriktning från stadens sida kan vara avgörande för företagens investeringar och etableringar. Planen innehåller förhållandevis få planeringsinriktningar som är direkt riktade mot näringslivet, företagens behov och prioriteringar.

Lokala utvecklingsmöjligheter för näringslivet i Hammarby Sjöstad

Vi anser att översiktsplanen behöver kompletteras med tydligare vägledning kring stadens syn på hur man vidareutvecklar och förvaltar en "ny" stadsdel och framförallt vad ny teknik,

nya krav på hållbara transporter, energieffektivisering och hållbara livsstilar bidrar till stadsutvecklingen. Planförslaget ger ingen vägledning om detta.

Stockholm har högt ställda mål med att minska klimatpåverkan. Om 20 år ska staden vara fossilbränslefri. I Hammarby Sjöstad är miljöprofilen starkt utformad. Här efterfrågar vi ett tydligare resonemang i översiktsplanen från staden hur man ska nå klimatmålen i Sjöstaden och i övriga stadsdelar. Det räcker inte med enbart en omställning till ny teknik och nya bränslen – det handlar om till *syvende och sist* om beteendefrågor kring användande av ny teknik och bränslen. Här saknar vi vägledning från staden att underlätta för näringsliv och företagare att göra klimatsmarta val.

Idag finns flera medborgarinitiativ i Hammarby Sjöstad som drivande krafter i pågående omvandlingsprocesser med att vidareutveckla stadsdelen, där teknik och näringsliv är resursmotor. Vi anser att översiktsplanen tydligare kan lyfta hur staden kan medverka till att vara drivande i dessa omvandlingsprocesser. I Hammarby Sjöstad saknas stadsdelens närvaro gällande näringsliv och företagande

En hållbar utveckling för Hammarby Sjöstad inkluderar en hållbar utveckling av trafikmiljöer och mobilitet. Vi saknar beskrivning i översiktsplanen av hur sjövägen kan utnyttjas för transport och kommunikationer.

Att parkeringsplatser, tar stora ytor i anspråk, är en annan viktig fråga som måste lyftas fram i översiktsplanen och det samtida och framtida Hammarby Sjöstad.

Planens genomförande

Stadsutveckling är oftast ett intrikat samspel mellan offentliga beslut och marknadsbeslut. Det handlar om bostadsbyggande, anpassa transportinfrastrukturen, vidareutveckla stadens konkurrenskraft, minska det ekologiska fotavtrycket och minska de sociala skillnaderna som finns idag.

Att hålla samman en stads utveckling och planens genomförbarhet blir därför särskilt uppfordrande för stadens ledarskap, arbetsätt och organisation. Översiktsplanen ger ingen konkret vägledning till hur väl dagens stadsförvaltning kommer att fungera för att tas sig an utmaningarna. Här krävs modernisering av regelverk och stadens organisatoriska arbetsätt för att möta utmaningar och skapa den genomförbarhet som skissas i planen.

Vi anser att planeringsinriktningarna bör kompletteras med hur stadens organisation ska anpassas för att uppnå översiktsplanens ambition om det framtida Stockholm.

Per Tyrén
Ordförande

Thomas Windahl
Verksamhetsansvarig